

ROZHLEDY TECHNICKÝCH ZBRANÍ

Redaktor: Plukovník Ing. Dr. techn. Vladimír Háček.

K V Ě T E N 1938.

Kapitán tel. Josef Marko:

Styk a spojení v bojové síti podle Cvičebních řádů pěchoty.

Ustanovení o styku a spojení, uvedená ve Cvičebních řádech pěchoty P-I-2 a P-I-3, jsou tak obsažná, že plně dostačují pro velení velitelů a spojovacích důstojníků pěchoty. Protože však tato ustanovení jsou rozptýlena po různých článcích uvedených předpisů, je pochopitelné, že důstojník pěchoty, aplikuje-li Cvičební řád především na pěchotní boj, nebude mít ucelený přehled o této důležité složce. Předpis P-I-3, poněvadž byl později vydán, navazuje a místy doplňuje předpis P-I-2 i v odstavcích o styku a spojení a proto pokládám za účelné probrat v tomto článku zásady uvedené v obou předpisech, srovnati je mezi sebou, a kde je toho třeba, podat vysvětlení zásad uvedených v obou předpisech, jak se mi jeví.

Je toho třeba tím spíše, že nový předpis „Styk a spojení“ doposud nevyšel a starý předpis je již zastaralý, takže zájemci mohou zatím čerpat platné zásady pro styk a spojení jen z Cvičebních řádů pěchoty. Není však též pravděpodobné, že by připravovaný předpis „Styk a spojení“ rušil anebo měnil zásady uvedené ve Cvičebních řádech pěchoty.

Již z pojmů a zkratk se dovídá každý důstojník, že chce-li odeslat v boji nějakou zprávu a nemá-li po ruce vhodné pojítko, že musí tuto zprávu dodat na nejbližší spojovací osu, na které jsou soustředěna pojítka. Pojem „spojovací ústředna“ není v pojmech uveden, jest jí místo na spojovací ose, kde je soustředěno víc než jedno pojítko. (Vše se týká též spojovací příčky.) Spojovací osa bývá zpravidla shodná s osou přemístění, kterou stanoví velitel (pluku, praporu). Úkolem velitele spojovací roty je vybavit tuto osu pojítky tak, aby mohla splnit svůj úkol vzhledem na bojovou situaci. Vydá pro to nařízení ve spojovacím rozkaze, který je přílohou plukovního rozkazu, nebo, nejčastěji, článkem v plukovním rozkaze. Spojovací rota se skládá z čtyř plukovní a z čtí praporečnických. Organizace pojítek u pluku je centralisována, t. j. název praporečnické čety neznámá, že by musila tato četa pracovat vždy pro prapor, k němuž podle mírové organizace patří, nýbrž velitel spojovací roty disponuje se všemi četami podle potřeby. Centralisace je odůvodněna tím, že se tím dosáhne lepšího využití pojítek v rámci pluku vzhledem na úkoly jednotlivých praporů. Při tom je nutno řídit se zásadou, že pro prapor v záloze musí se počítat i se zálohou pojítek, poněvadž se neví, kde prapor bude zařazen a bude nutno pro něj vybudovat spojení. Z centralisace jsou vyňaty jen spojovací roje kulometné roty a minometné čety, které jsou určeny k stavbě sítě pro řízení střelby. Podrobnou organizaci spojovací roty (čl. 31) a výčet pojítek používaných pěchotou (čl. 28) uvádí předpis P-I-2. P-I-3 však pojítka pěchoty doplňuje ještě radiotelefonem (čl. 375).

Pojítka se zasazují zpravidla směrem odzadu kupředu, tedy na př. pluk pečuje o spojení k praporu, prapor k rotě atd., jen u vojenského tělesa nastane někdy případ, že je povinno samo se připojit na spojovací ústřednu operační sítě, nemohlo-li vybudovat pro ně telegrafní vojsko

včas vedení (P-I-2, čl. 90). Dělostřelectvo přímé podpory je povinno zřídit si samo telefonické spojení s jednotkou pěchoty, kterou podporuje (vedení neprochází ústřednou pěchoty). Spojení letce se zemí se děje radiotelegraficky (pravděpodobně k tomu přistoupí ještě radiotelefonie), shazováním zpráv a opticky, pěchoty s letcem radiotelegraficky a opticky. Podmínky tohoto spojení nařídí vyšší velitelství v svém operačním rozkaze (kdy, jak, okruh, vlna, volací znaky atd.). Radiotelegrafické spojení může být oboustranné nebo jednostranné; v tomto případě vysílá jen letec, země odpovídá terči. Jednostranného spojení se používá při zákazu radiokorespondence k utajení vlastních SV. Letec může vysílat i v tomto případě, protože se prozradil již pouhým vzletem, nemá tudíž co tajit. Při oboustranném spojení musí pěchota použít zvýšené antény k zvýšení dosahu.

P-I-2, čl. 154 připomíná veliteli pluku a praporu, aby před přemístěním svého SV. neopominuli včas předsunout na budoucí SV. předsunuté zpravodajské a spojovací orgány, které pracují až do příchodu velitele jako sběrna zpráv a zařizují spojení. Přemísťování SV. v bojové síti je velmi obtížnou věcí pro spojení; žádoucí nepřetržitost spojení vyžaduje, aby velitel včas informoval svého spojovacího důstojníka.

Podle čl. 155 podkladem pro spojovací rozkaz pluku je nařízení velitele pluku a operační rozkaz nadřízeného velitelství. Je nutné, aby rozkazy pro spojení byly vydány co nejdříve, aby spojení mohlo být včas připraveno. Aby byl spojovací důstojník pluku co nejrychleji orientován, dá mu velitel pluku hned po dojití operačního rozkazu spojovací rozkaz nadřízeného velitelství (přílohu) k prostudování. Další pokyny dostane spojovací důstojník od velitele pluku ihned po jeho rozhodnutí. I v tomto případě bude někdy nutno, aby velitel spojovací roty vydal ústní rozkazy a písemným potvrzením jich bude spojovací rozkaz později vydán.

Počínaje velitelstvím praporu u nižších velitelství se spojovací rozkaz zpravidla nevydává jako samostatná příloha, nýbrž je jen odstavcem rozkazu. Obsah spojovacího rozkazu je uveden na str. 117, posl. odstavec.

Podle čl. 317 lze k zjednání styku použít též tančíků. S jednotkami tanků se dorozumívá pěchota smluvnými znameními a dodáváním rozkazů a zpráv tankům spojkami, proto je třeba, aby spojky znaly označení velitelského tanku a znamení pro tank, že mají pro něj zprávu (tlučením lopatkou, kamenem a p. na věž, čl. 333, 335).

O rozhlášení leteckého poplachu píše čl. 356, že pozorovatel použije k tomu určených prostředků a smluvených znamení. Zde je předpis poněkud skoupý na slovo, můžeme však předpokládat, že hlásná služba bude vždy dobře vybavena pojítky.

Při boji na široké frontě (čl. 361) bude spojení zajištěno především rychlými pojítky, nepotřebujícími zdoluhavého vybudování, jako radiem, motocyklisty, raketami a holuby z místních zdrojů. Ve všech údobích operací, a tedy i v tomto případě, je výhodné sestavit pro příslušnou akci číslicové nebo písmenové tabulky smluvených významů a značek pro jednotlivá hlášení a rozkazy.

Při útočném boji v osadách (čl. 383) se provádí spojení běžci, cyklisty a signalisací (na př. označením dobytého domu vystrčením praporku určité barvy), při obranném boji v osadách použije obránce (čl. 392) k doplnění vlastní spojovací sítě (telefonní nebo prováděné signalisací, běžci, spojkami) městského telefonu. (Obránci Toleda použili k signalisaci z nedostatku jiných pojítek světelných signálů získaných pálením filmů.)

Použití spojek a běžců se mi nezdá při boji samostatných skupin dosti výhodným, protože ulice budou jistě pod palbou, a lézt přes zahrady, zdi atd. bude dosti obtížné, někdy i nemožné.

Při boji v horách (čl. 398) se uplatní pojítka optická, akustická a radio (telefon — obtížná doprava materiálu, holubi — dravci, spojky — cesty, v zimě lyže.) Radiová stanice bude vyžadovat vhodné volby místa. (Em. stín, lesy — pohlcování em. kmitů atd.)

Udržet styk při boji v noci je nesnadné. Skupiny pracují proto samostatně, má-li být mezi nimi uskutečněn styk, děje se tak hlídkami na předem stanovených místech, snadno poznatelných, a to zpravidla po vzetí cíle. Smluvená znamení jsou na místě teprve po vniku do postavení, ale i tu raději od nich upouštíme. Jsme-li nuceni použít raket, používáme raket bez osvětlovacího účinku (čl. 426).

Při drobné válce nutno strážce střežící objekty vybavit pojítky. (Toto nařízení bude platné i při nepokojích v pohraničních oblastech státu.) Osádky v obsazených místech zabaví nebo kontrolují radiové a telegrafní stanice (čl. 454).

Čl. 514 popisuje podrobně činnost spojky, čl. 609 její použití.

Všimněme si nyní, jaké mají výkonné orgány pro udržování styku a spojení pěší jednotky, počínaje jednotkou nejnižší. Velitel družstva udržuje styk zrakem, píšťalkou, znameními paží, spojkou (z řad úderníků), vytyčením linie. Velitel čtyř stejně jako velitel družstva, má k usnadnění styku spojkou a pozorovatele. U roty je výkonným orgánem velitele roty pro styk a spojení výkonný rotmistr s velitelským rojem, který má signální soupravu k signalisaci. U praporu pečuje o styk pobočník a spojovací důstojník, u pluku velitel spojovací roty. Co se týká používání pojítek, nejnižší jednotky až po rotu v to, provádějí styk smluvenými znameními a signalisací, proto u těchto jednotek odstavec „s t y k a s p o j e n í“ v rozkaze je zpravidla nahrazen odstavci: Místo velitele (družstva, čtyř, roty), smluvená znamení. Za určitých okolností však může již i rota, ba i četa dostat telefon (obrana opevněného postavení, polní stráž atd.). Počínaje praporem přistupuje k uvedeným již pojítkům zpravidla telefon a zemní telegraf, počínaje plukem též radio.

Kdy které z uvedených pojítek bude zasazeno, záleží na velikosti jednotky, na způsobu a údobí bojové akce.

Podle čl. 785 při přibližování přidělí spojovací rota praporům potřebná pojítka z praporečnických spojovacích čet a pochoduje pohromadě na ose přemístění poblíž velitele pluku, dokud prapory nezačnou zjednávat dotyk. Velitel pluku jde za 1. sledem po ose přemístění, od pozorovatelný k pozorovatelně. Je-li třeba, zřizuje sběrnou zpráv (čl. 788). O spojení se stará určením postupných míst optických stanic (pluku, praporů) a smluvených znamení a organizací pozorovatelské sítě.

Jakmile prapory 1. sledu zjednájí dotyk, doplní nařízení pro vyhledávání zpráv, pro styk mezi prapory a se sousedy a pro úplné rozvinutí pojítek. Zde nastane největší práce pro velitele spojovací roty, protože musí účelně a velmi rychle zasadit veškerá pojítka. Následuje-li útok, musí být spojení včas pro útok připraveno a při útoku samém se stará velitel spojovací roty o udržení pojítek v náležitém stavu, při čemž iniciativně předvídá jejich další použití podle úkolu pluku.

Je-li po provedení útoku zastávka, organizuje velitel pluku styk a spojení (čl. 802), půjde-li o pronásledování, stará se o vhodnou organi-

sací styku a spojení (předsunutí sběrný zprávy, přidělení vhodných pojittek, jako radiových stanic, jezdců, cyklistů a p.) (čl. 804).

Při předcházejících akcích připouští předpis P-I-2, že spojovací rozkaz i u pluku může být nahrazen odstavcem „styk a spojení“ plukovního rozkazu, u obrany však předpis udává (čl. 814), že se spojení nařizuje zpravidla spojovacím rozkazem. Při obraně budou zasazena veškerá pojítka jako při útoku, s tím rozdílem, že zde nebude musit počítat velitel spojovací rotý téměř s žádnou zálohou, jako na př. při útoku pro pronásledování, dále, že spojení bude důkladněji organizováno a stále udržováno a zlepšováno.

Velitelé spojovacích rot by mi jistě potvrdili, že někdy bude třeba i při jiném rozkazu než pro obranu vydat spojovací rozkaz samostatně, na př. první spojovací rozkaz, v kterém jsou udány dopravní údaje a p.

Čl. 821 připomíná, že některá cvičení u pluku mají být provedena jako cvičení spojovací. Bude věci spojovacího důstojníka pluku, ke kolika takovým cvičením v roce dá ve vlastním zájmu popud, aby později nemusil naříkat na nepochopení u velitelských orgánů nebo na nedostačkový výcvik spojovacího personálu. Zvlášť po vydání připravovaného nového dopravního řádu bude třeba počet těchto cvičení rozmnožit, aby si důstojníci i spojovací personál častěji zopakovali nová pravidla dopravního řádu, protože při cvičeních, zvlášť ve větších jednotkách, dokonalé spojení závisí na dodržování jednotných zásad a jednotné spojovací doktriny.

Z vlastní praxe bych mohl doložit, jaké potíže se vyskytují, pracuje-li spolu několik spojovacích jednotek různých útvarů nebo různých zbraní.

Zásady uvedené v předcházejících statích mají být příslušníkům armády již známy, proto článek až sem slouží k zopakování a doplnění vědomostí a získání uceleného přehledu o styku a spojení, v následujících statích si probereme odstavce P-I-3 o styku a spojení.

Tu již najdeme mnoho nových věcí, které budou vyžadovat podrobnějšího vysvětlení. Pokusím se o ně.

V pojmech nemáme se spojovacího hlediska nic nového, v zkratkách SBZ. znamená sběrnou zprávu, která bude zpravidla spojovací ústřednou, vybavenou různými pojítky.

Pro rozdělení území za valky si pamatujme, že k jednotlivým úsekům bude patřit též příslušná spojovací síť, takže podle toho bychom znali směrem od fronty dozadu sítě: bojovou, operační, etapní, zápolní. Zpravidla jsou sítě stavěny, udržovány a obsluhovány takto: bojová spojovacími jednotkami zbraní, operační telegrafním vojskem, etapní zčásti telegrafním vojskem, zčásti třeba civilním personálem poštovní správy, zápolní civilním personálem poštovní správy za řízení a dohledu velitelů telegrafního vojska.

Jsou-li v rámci vyšší jednotky nebo vojskového tělesa k vyplnění určitých zvláštních úkolů přizvány skupiny (proudy atd.) i z různých druhů zbraní, má být velitel takové skupiny vybaven nadřízeným velitelem potřebnými pojítky. Nestane-li se tak výjimečně, vytvoří si je z podřízených jednotek sám (čl. 11). Možná, že i v tomto výjimečném případě bude přidělen skupině nadřízeným velitelstvím alespoň řídicí spojovací orgán; nestane-li se tak, stane se jím patrně nejstarší spojovací důstojník skupiny, jemuž nastane obtížný úkol utvořit z nesterjono-

rodých spojovacích složek skupiny jednotnou spojovací skupinu a tou disponovat ve prospěch celé skupiny.

Čl. 17 obsahuje nové nařízení, podle něhož velitel jednotky v obsazeném území vlastním nebo nepřátelským obsadí poštovní a telegrafní úřady (i na nádražích) a převezme používání jich anebo je vůbec zastaví. Totéž může učinit i u domácích ústředěn velkých podniků. Soukromá telefonní a telegrafní vedení z osad obsadí nebo přeruší. Zabaví poštovní holuby, zjistí a zajistí veškeré přijímací a vysílací radiové stanice, zjistí, zda neexistuje jiný druh spojení s nepřítelem (signalisace a p.), a učiní opatření, aby je zamezil. Vydá nařízení o leteckém a plynovém poplachu, platná pro obyvatelstvo (smluvená znamení).

Čl. 26: Rozkazy, hlášení a zprávy mohou být v řeči jasné (t. j. obvyklé), v tajné řeči smluvené (slovům se přičítá jiný význam, nebo jde o slova umělá), v tajné řeči značkové (šifrované). Pomůcky potřebné k šifrování vydává nadřízené velitelství a jsou vesměs tajné.

Čl. 30: Je-li rozkaz dáván telefonicky nebo radiotelefonicky, musí být přihlédnuto k největší možné stručnosti a k utajení, a to nejen obsahu, ale i hovořících osob.

Totéž, a ještě ve větší míře, platí o telegramech, ať jsou dopravovány telegraficky, hlavně radiotelegraficky, zemní telegrafií, signální telegrafií nebo telefonicky a radiotelefonicky. Takové rozkazy musí být zvlášť upraveny. Při dopravě signální je zvláště důležité používat předepsaných (smluvených) zkratk.

Toto nařízení je velmi důležité pro uživatele pojítek, protože jen jeho dodržení umožní dobrou výkonnost pojítek; jeho nedodržování má v zápětí přetížení pojítek a jeho důsledek — jich sěhlání.

Čl. 29—40 pojednávají velmi podrobně o úpravě a zasilání rozkazů, zpráv a hlášení.

Užije-li se k sdělení nebo k jeho dopravě telegrafů nebo telefonů všech druhů, je třeba přesně dodržovat pravidla pro tato pojítka a počítat s tím, že doprava zprávy může narazit na různé překážky, které ji mohou zadržet anebo znemožnit. Stejně důležité je zachovat všechna předepsaná utajovací opatření (čl. 36).

Čl. 39 uvádí, že rozkaz (hlášení, zprávu) dodaný telegrafem, radio-telegrafem, telefonem, signalisací, potvrdí příjemce, je-li to zvlášť nařízeno. Tím chce velitel telegram odesílající mít jistotu, že telegram došel. Dopravní řád počítá vždy s potvrzením příjmu doručeného telegramu v místě, a to podle různých okolností buď v dodací knize, v dodacím listě, v dopravním nebo staničním zápisníku.

Velmi podrobně je zpracováno v článcích 41—48 utajení sdělení, a proto upozorním jen na význačnější věci.

Úprava sdělení přináleží veliteli nebo jeho orgánům k tomu určeným (pobočníkovi, šifrovacímu důstojníkovi), nepatří důstojníku spojovacímu nebo důstojníku telegrafního vojska, a zvláště ne obsluze pojítek.

Čl. 43 rozeznává patero druhů krycích jmen a nařizuje používat jich jak ve sdělení samém, tak i v adrese a podpisu telegramu nebo sdělení, dále při volání a hlášení se, jde-li o hovor. Tedy na př. je-li volán v poli velitel pluku k telefonu, nesmí se hlásit slovy: „zde velitel pluku“, ani krycím jménem: „zde velitel Karel“, nýbrž jen krycím jménem bez udání hodnosti, funkce, tedy „zde Karel“. Kdyby se chtěl volající ze závažných důvodů dovědět, s kým mluví na „Karlu“, připojí velitel pluku

své číslo, jsou-li vydány telefonní seznamy, tedy na př. „zde Karel 2“, anebo své jméno bez jakéhokoli dalšího označení, tedy na př.: „zde Novotný“.

Jen velitel, jemuž pojítka náleží, má pod osobní odpovědností právo v mimořádně nutných případech nařídit pro svá pojítka odchylku od uvedených ustanovení (čl. 45).

Čl. 51: Je důležité, aby zasílání rozkazů, hlášení, zpráv a jich upravování bylo prakticky cvičeno co nejčastěji, nejen při bojovém a polním výcviku.

Čl. 66: K spojení s pozorovatelnou použijme pojítek nejspolehlivějších a nejjednodušších.

Čl. 87: Jako pojítek na pozorovatelnách se obvykle užívá pojítek optických a spojek; vždy, kdykoliv je to možné, používá se též telefonu, hlavně v obraně.

Čl. 99, odst. 7: Pozorovatelé musí být cvičeni v obsluze a užití pojítek, hlavně telefonu, signálního telegrafu a znamení (raket, terčů a p.). Podle čl. 114 musí se pozorovatelé cvičit též v sestavování hlášení vzhledem k pojítkům, kterých se použije při dopravě (použití zkratk, krycích jmen, smluvených značek). Z toho, co bylo uvedeno, vyplývá, že pozorovatelé musí být v této službě cvičeni po určitou dobu ve spolupráci se spojovací rotou.

Čl. 212—215 řeší velmi podrobně styk a spojení za pochodu, a proto je uvedu jen ve výtahu. Povšechně styk a spojení se provádí pozorováním, vysíláním styčných orgánů, vybavených i pojítky, zřízením předsunutých SBZ., hlášením nepředvídaných zdržení a pojítky.

Pokud jde o pojítka, využívá se především stále nebo telefonním vojskem vystavěné telefonní a telegrafní sítě. Pro užití této sítě nařizuje předpis nová pravidla. Není-li rozkazy zvlášť jinak stanoveno, nesmí se nikdo přímo připojovat do vedení. Novinkou je též nařízení, že velitel předvoje a velitel proudu pochoduujícího proti nepříteli hlásí u všech telefonních a telegrafních stanic nebo ústředí, které byly zřízeny vyšším velitelem, kdy jejich proud prochází, dotáží se, nedošly-li pro ně nějaké rozkazy nebo zprávy, a ponechají tam rychlou spojku tak dlouho, dokud si nezjednájí týmž způsobem styk u další stanice nebo ústředí. Totéž platí pro velitele samostatných složek proudu.

Při odpočinku se pokládá za výhodné, při srážce s nepřítelem za nutné, zjednat si styk s nadřízeným a podle okolností i se sousedy stavbou vlastní telefonní přípojky na nejbližší ústřednu operační sítě.

Radioelektrická pojítka nesmějí vysílat, dokud není zjednán dotyk s nepřítelem, i tenkrát jen u těch jednotek, které jsou v dotyku. V blízkosti nepřitele jsou však radiové stanice na příjmu. Radiovou stanicí u motorizovaných jednotek je rutno zařadit na konec proudu, aby se mohla zastavit. Telegraf zemní a signální se uplatní zpravidla teprve po zastavení pochodu. (U zemního telegrafu nepřipomíná předpis zákaz korespondence obdobný pro radioelektrická pojítka, ačkoliv i zde je možnost prozrazení.)

Optická a akustická pojítka poslouží zvláště tehdy, dojde-li k zastavení nebo k zpomalení pohybu, nebo v horském terénu.

Smluvená znamení se hodí k rozšíření poplachů a pro zprávy, které nestrpí odkladu. Volit taková, aby neprozradila.

Spojky, hlavně rychlé, jsou za pochodu pojítkem nejvhodnějším. Holubi se hodí hlavně k dodávání zpráv zajišťovacích jednotek vyššímu veliteli.

Při pochodu v horách je třeba vybavit zajišťovací jednotky pojítky hlavně signálními, radioelektrickými a holuby.

Pro cyklistické jednotky platí o styku a spojení obdobná pravidla jako pro pěchotu; k zajištění správného směru pochodu se nejlépe hodí motocyklisté.

Co se týká nařízení pro ubytovatele, není v předpise připomínky, že se ubytovatel má postarat též o zajištění potřebných místností pro pojítka, která by třeba měla být zasazena v ubytovacím místě, ačkoli by podle mého názoru bylo této připomínky třeba, protože z vlastní praxe znám, že pojítka jsou velmi často velmi nevhodně umístěna. Za nejvýhodnější pokládám umístění telefonní ústředny v samé blízkosti velitelství.

Čl. 345: Styk s polními strážemi, mezi četami a se sousedními jednotkami, jsou-li mezi nimi větší mezery, zajišťuje velitel roty kromě pozorování spojkami a hlídkami, zvláště v noci a za mlhy. Výjimečně může být některé zvláště důležité polní strážě přidělen jako pojítka telefon anebo signální stanice. Jako smluvených znamení se používá zpravidla raket.

Spojky použité ke styku mezi polními strážemi se vysílají zpravidla z leva napravo.

Zajištění styku různými pojítky za ubytování závisí na situaci, na spojovacím materiálu a na době ubytování.

Nižší jednotky až po prapor vysílají k nadřízeným zpravidla spojky, nejlépe cyklisty.

Hotovost v ubytovacím místě má být spojena s nadřízeným kromě spojek podle okolností i telefonicky.

Telefon a telegraf se za krátkého ubytování zpravidla nezřizuje, zato se využívá stálé nebo za pochodu telegrafním vojskem vystavěné sítě. Jednotky, které mají blíže k některé stanici nebo ústředně než k svému nadřízenému velitelství, jsou povinny poslat spojky i tam.

O radioelektrických pojítkách a o zemním telegrafu v ubytovacím místě platí totéž, co bylo řečeno u pochodů.

Jednotky předních stráží je výhodné zesílit pojítky, zvláště spojkami, signálními prostředky, zemním telegrafem, a když je to nutné, též radiotelegrafem anebo radiotelefonem (čl. 375). (Pro pojítka, která lze vyslechnout, bude ovšem platit zákaz korespondence až do doby napadení předních stráží nepřítelem; do té doby budou tato pojítka jen na příjmu.)

Čl. 462 určuje povinnosti velitele spojovací roty: řídí podle rozkazu velitele vojskového tělesa spojení, dohlíží na zdokonalování spojovacích zařízení a bdí nad dopravní kázní. Podle potřeby se stará i o zásobení potřebným spojovacím materiálem.

I pobočník velitele praporu (čl. 465) je odpověden za výcvik spojek a za použitelnost pojítek.

Čl. 578—583 pojednávají o polní poště. Tuto službu vykonává podle pokynů velitele pluku hospodář s pomocí účetních setnin. Censuru provádí velitel čtyř podrobně, velitel roty namátkově, zpravodajský důstojník taktéž namátkově. Styk mezi útvarem a polní poštou zprostředkuje hospodář.

Tím jsem probral povšechný přehled zásad uvedených ve Cvičebních řádech pěchoty o styku a spojení. Zbývá mi nyní srovnat oba ony řády pěchoty po stránce spojovací.

I když předpis P-I-3 probírá důkladněji styk a spojení za různých údobí boje než předpis P-I-2, který je místy předcházejícím doplněn, neruší nikde předpis později vydaný zásady předpisu vydaného dříve. Z toho vyplývá, že oba předpisy byly vydány i po důkladné spojovací přípravě, která již jistě přihlížela i k zásadám, které budou uvedeny v novém připravovaném předpisy „Slyk a spojení“. Proto jsem mohl klidně uvést již na začátku svého článku, že zásady pro styk a spojení, uvedené v obou předpisech, budou mít trvalou platnost i po vydání dalšího předpisu „Slyk a spojení“.

Trvalost zásad, hlavně v oboru styku a spojení, je ovšem závislá na dalším technickém vývoji zařízení pojítek, proto musíme předpokládat, že se v oboru pojítek, hlavně radiotelegrafických, radiotelefonických, ba v budoucnosti snad i televizních, dočkáme různých překvapení. (Podle Důstojnických listů francouzský odborný vojenský časopis „La France Militaire“ přinesl pojednání o vojenském významu televise, jež poskytuje cenné možnosti pro zprostředkování psaných zpráv, rozkazů a kreseb. Tato metoda je prý rychlejší a tajnější než telegrafie nebo radiotelefonie. Aby se text televizně vysílaných zpráv pevně zachytil, lze jej v přijímací stanici fotografovat. Podaří-li se vysílat televizní zprávy z letadel, dosáhne se tím značného časového náskoku. Při této metodě není třeba používat obvyklých šifrovacích systémů.)

Je však též známo, že se zvláště v poslední době v oboru technických zařízení pojítek jeví v každé moderní armádě značný pokrok, úměrný kvalitě a dokonalosti elektrotechnického průmyslu toho onoho státu.

Při tom můžeme s uspokojením konstatovat, že elektrotechnický průmysl našeho státu má světovou úroveň a že elektrotechnický průmysl států s námi sprátelených má i při světové úrovni vedoucí postavení.

Je však pochopitelné, že si každý stát v zájmu své obrany poslední vynázeje v oboru technického zdokonalení pojítek bedlivě střeží. Z toho vyplývá, že žádný předpis o styku a spojení nebude v tomto oboru posledním slovem technické vyspělosti té nebo oné armády a že se tudíž v každé příští válce setkáme s dokonalejšími zařízeními, která budou mít někdy vliv třeba i na změnu zásad pro zasazení pojítek, než s kterými budeme cvičit v míru.

Plukovník žen. Ing. RTDr. Vladimír Hájek:

Německá ústupová operace „Alberich“.

Velká připravovaná ofensiva spojenců a špatný stav jejich vojska r. 1916 přivedl Němce na myšlenku, aby zkrátili své postavení ústupem na postavení předem dobře vybudované, zničili mezilehlý terén a tím zpomalili spojeneckou ofensivu a získali čas k soustředění záloh.

Přípravný rozkaz k provedení této operace, již dáno jméno Alberich, vydán již 6. října 1916; poté následovaly směrnice k provedení příprav k ničení ze dne 14. listopadu 1916. Konečně 4. února 1917 vydal Hindenburg rozkaz, v němž nařídil, že dnem 9. února má být započato provádění ničení, jež mělo být během pěti neděl připraveno. Jako první ústupový